

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 22 и член 25 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017 и 64/18) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА изборен предмет за IV година на средното стручно образование за економско-правна и трговска струка правен асистент за учебната 2020/21 година

1. Вовед

Скратената наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА се базира на целите предвидени со наставната програма за наставиот предмет што редовно се реализира согласно утврдениот наставен план.

Со скратената програма се утврдуваат определени теми и наставни единици што треба да се реализираат за 145 наставни денови, при што се запазува предвидениот неделен фонд на часови утврден во редовната програма, односно наставен предмет со 2 часа неделно односно 58 часа годишно во скратената програма. Наставниот час е со траење од 35 минути.

Наставникот при планирањето и реализацијата на наставните единици од скратената програма се води од целите, определените поими, методите и активностите утврдени во редовната наставна програма.

Цели на наставата по историја во гимназиското образование е учениците да усвојат суштински, систематизирани, трајни и научно потврдени знаења за минатото и сегашноста, да придонесе за критичкото мислење и будење на историска свест, изградување на вредносен систем на однесување спрема својот народ и држава, спрема другите народи и држави кон она што претставува цивилизациско достигнување во светот, како и да го продлабочи интересот за понатамошно изучување на историските настани и процеси.

2. Преглед на теми и наставни единици

Тема: Македонија во антиката 4+2=6

Темата се обработува со 4 часа за нови содржини + 2 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Постановок, развој и пропаѓање на македонската држава
2. Општествено-економско и политичко уредување на македонската држава
3. Општествено-економско и политичко уредување на Македонија под римска власт

Тема: Македонија во средниот век 4+3=7

Темата се обработува со 4 часа за нови содржини + 3 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Општествено-економски и политички промени во Македонија по доселувањето на Словените
2. Организација и уредување на Самуловото царство
3. Административно-управни промени во Македонија од XI до крајот на XIV век

Тема: Македонија во османскиот управен и административен систем 15+9=24

Темата се обработува со 15 часа за нови содржини + 9 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Организација на османската власт во Македонија
2. Тимарско-спахиски систем во Македонија
3. Даночниот систем од XV до средината на XIX век
4. Стопанството во Македонија до крајот на XVIII век
5. Организација и уредување на Охридската архиепископија
6. Организација на ајдучкото движење и мерки на власта
7. Реформите на Османската империја
8. Организација на Разловечкото и Македонско Кресненско востание и организација на востаничката власт
9. Македонија во дипломатските односи и меѓународните договори (1875-1903)
10. Продор на странскиот капитал во османската империја и неговиот одраз во Македонија
11. Организација и поставеност на МРО

12. Организација на четнички институт
13. Местото и улогата на задграничното претставништво
14. Организација на Илинденското востание
15. Организација на востаничката власт на слободните територии
16. Македонско-национална и државно-правна мисла во втората половина на XIX и почетокот на XX век

Тема: Македонија во XX век 13+8=21

Темата се обработува со 13 часа за нови содржини + 8 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Појавата на политички плурализам и други асоцијации и здруженија во време на уриетот
2. Третманот на Македонија на Лондонската мировна конференција и Букурешкиот мировен договор
3. Организација на окупаторската власт во Македонија од 1912-1919 година
4. Македонското прашање на Париската мировна конференција и пред друштвото на народите
5. Положбата на Македонците под окупаторската власт меѓу двете светски војни
6. Организација на окупаторската власт во Македонија 1941-1944 година
7. Организација на народната власт на слободните територии
8. Конституирање на Македонската држава АСНОМ и првиот устав на НРМ
9. Статусот на Македонија во Југословенската федерација
10. Општествено-економско-политички систем во Македонија од 1945 до 1990 година
11. Независна Република Македонија

3. Дидактички препораки

Наставникот може да ги применува сите верифицирани методи и техники на учење во согласност со дефинираните цели. Се препорачува засилување на проблемско-творечкиот методски систем, аналитичко-интерпретативниот и корелациско-интегративен. Наставникот треба да иницира самостојна активност на учениците, да ги води кон смисловно рецептивно и смисловно активно учење и да го корегира механичко-рецептивното механичко активното учење.

При реализација на скратената наставна програма по наставниот предмет **ИСТОРИЈА избран за IV година**, појдовна основа е редовната наставна програма (конкретните цели, поими, предложените активности и методи). Потребно е интегрирано планирање односно целно и содржинско поврзување како и планирање на наставата со поврзување на учењето со искуството на учениците. За реализација на наставниот предмет, треба да се применуваат интерактивни форми и методи (техники на учење и активност). Од интерактивните методи ќе се употребуваат: работа во групи, дискусии, дебати, бура на идеи, анализа на текст и документи, анализа на случај, но и традиционални методи: куси предавања, насочен разговор. Препораките за користење на скратениот фонд на часовите се дадени како ориентација, заедно со конкретните цели/содржини што не треба да го ограничува нивното прераспоредување според потребите при реализацијата.

Ученикот треба да биде поттикнат на континуирано активно следење на наставата, усвојување на нови содржини, критичко учење и размислување, усвојување на определени знаења, умеења и способности темелни за неговиот идеен живот.

При распределбата на часовите дозволена е креативност и еластичност на наставникот во реализацијата на целите.

Проверувањето на знаењата на учениците треба да се врши во сите фази на наставниот процес, при реализација на нова содржина, повторување, проверување, систематизирање, вежбање и истражување. Проверувањето се врши преку различни техники за работа со историски текстови, илустративен материјал, самостојна анализа на историските текстови и илустрации, толкување на историски документи и вреднување на различни интерпретации. При следењето и оценувањето се применуваат различни постапки (усно и писмено проверување, тестови на знаења, изработка на семинарски трудови, реферати, активности на ученикот во текот на часот).

Наставникот ќе користи наставни средства и помагала што се определени со редовната наставна програма.

Норматив за наставен кадар

Скратената наставна програма ја реализира наставник согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната настава програма.

Скратената наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА за IV година средно стручно четиригодишно образование за учебната 2020/2021 година ја утврди

Арх. Бр. 13-9340/29

16.9.2020 година

Министер за образование и наука,

Мила Царовска